

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ: ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΝΕΟΙ

«Τα Στάδια της εξάρτησης του αλκοόλ και οι λόγοι που οδηγούν σε αυτήν»

Αθηνά Λιοδάκη

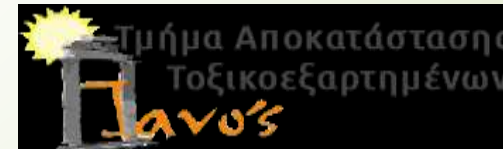
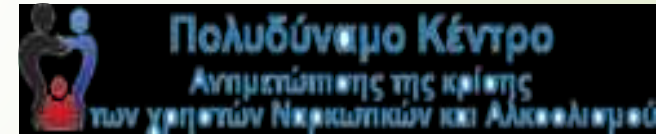
Κοινωνιολόγος

Γραφείο Πρόληψης και Ενημέρωσης Ηρακλείου – Ε.Ο.Π.Α.Ε.

Ε.Ο.Π.Α.Ε.

Από 1/2/2025 σύμφωνα με τον Ν.5129/2024 «Ολοκλήρωση της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης» (ΦΕΚ Α'124) και την παρ.8 του άρθ.37 του Ν.5167/2024 (ΦΕΚ Α' 207) όλοι οι εγκεκριμένοι Φορείς απεξάρτησης εντάσσονται στον Εθνικό Οργανισμό Πρόληψης και Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων (Ε.Ο.Π.Α.Ε).

ΜΟΝΑΔΕΣ Ε.Ο.Π.Α.Ε.

Το σύνολο των δομών, μονάδων, υπηρεσιών και προγραμμάτων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία **«Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών» (Ο.ΚΑ.ΝΑ.)**

Το σύνολο των δομών, μονάδων, υπηρεσιών και προγραμμάτων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία **«Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων» (ΚΕ.Θ.Ε.Α.)**

Η Μονάδα Απεξάρτησης από τα Ναρκωτικά **«18ΑΝΩ»**, η **Μονάδα Απεξάρτησης από το Αλκοόλ**, και η **Μονάδα Σωματικής Αποτοξίνωσης – DETOX (Δομές ΨΝΑ)**

Το **«Πρόγραμμα Εναλλακτικής Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων «ΑΡΓΩ»**, το **Τμήμα Αποκατάστασης Τοξικοεξαρτημένων «ΙΑΝΟΣ»** και η **Μονάδα Απεξάρτησης από Αλκοόλ, Φάρμακα και Τυχρά Παιχνίδια (Δομές ΨΝΘ)**

«Πολυδύναμο Κέντρο αντιμετώπισης της κρίσης των χρηστών Ναρκωτικών και Αλκοολισμού», **Ιωάννινα**

Η Μονάδα Απεξάρτησης **«Διάπλους»**, **Κέρκυρα**

Ε.Ο.Π.Α.Ε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΣ Ε.Ο.Π.Α.Ε.

2 ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ Ε.Ο.Π.Α.Ε.

9 ΜΕΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Α. Τομέας Θεραπείας

Διεύθυνση Θεραπευτικών
Προγραμμάτων Σωματικής
Αποτοξίνωσης και
Απεξάρτησης

Διεύθυνση Θεραπευτικών -
Φαρμακευτικών
Προγραμμάτων

Διεύθυνση Προγραμμάτων
Άμεσης Πρόσβασης και
Μείωσης της Βλάβης

Διεύθυνση Θεραπευτικών
Προγραμμάτων
Σωφρονιστικών
Καταστημάτων

Διεύθυνση Κοινωνικής
Επανάταξης και
Υποστηρικτικών Υπηρεσιών

Διεύθυνση Πρόληψης και
Ενημέρωσης.

Β. Τομέας Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και Λειτουργίας

Διεύθυνση Έρευνας,
Υποστήριξης και
Τεκμηρίωσης

Διεύθυνση Διοικητικών
Υπηρεσιών

Διεύθυνση Οικονομικών
Υπηρεσιών

Διεύθυνση Διαχείρισης
Ανθρώπινων Πόρων

Διεύθυνση Στρατηγικού
Σχεδιασμού και
Ανάπτυξης

Διεύθυνση Προμηθειών

Γ. Διευθύνσεις, που υπάγονται απευθείας στον Πρόεδρο του Οργανισμού

Διεύθυνση Εσωτερικού
Ελέγχου

Διεύθυνση Νομικής
Υποστήριξης και
Συμπαραστάσης

Δ. Αυτοτελή Τμήματα , που υπάγονται απευθείας στον Πρόεδρο του Οργανισμού

Αυτοτελές Τμήμα
Προστασίας Δικαιωμάτων
Ληπτών Υπηρεσιών

Αυτοτελές Τμήμα
Υποστήριξης Ανώτερης
Διοίκησης

Αυτοτελές Τμήμα Δημοσίων
Σχέσεων

Αυτοτελές Τμήμα Διαχείρισης
Κινδύνων

Αυτοτελές Γραφείο
Υπευθύνου Προστασίας,
σύμφωνα με την παρ. 1 του
άρθρου 37 του Κανονισμού
(ΕΕ)

Γραφείο Πρόληψης και Ενημέρωσης Ηρακλείου

Εθνικός Οργανισμός Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων (Ε.Ο.Π.Α.Ε.)

- ▶ **ΕΦΗΒΕΙΑ** • Η περίοδος της ζωής του ανθρώπου που βρίσκεται στο μεταίχμιο της παιδικότητας και της ενηλικίωσης
- ▶ Εξελικτική φάση που συμβαίνουν:
  - Βιολογικές-σωματικές αλλαγές
  - Ψυχολογικές μεταβολές/αντιδράσεις

Χαρακτηριστικά εφηβείας

- ▶ Περιέργεια-πειραματισμός
- ▶ Ριψοκίνδυνη συμπεριφορά
- ▶ Αμφισβήτησή γονεϊκής εξουσίας

Εξάρτηση

- **Εξάρτηση :** Είναι μια χρόνια υποτροπιάζουσα νόσος του εγκεφάλου που χαρακτηρίζεται από καταναγκαστική αναζήτηση και χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, παρά τις δυσμενείς τους συνέπειες. Η εξάρτηση αλλάζει την δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου. Οι αλλαγές αυτές μπορεί να είναι μακροχρόνιες και να οδηγήσουν σε συμπεριφορές που βλάπτουν το ίδιο το άτομο (National Institute on Drug Abuse, NIDA)
- Καθορίζεται από περιβαλλοντικούς και γενετικούς βιολογικούς παράγοντες που αλληλεπιδρούν
- Η εξάρτηση εκδηλώνεται με σωματικά και με ψυχολογικά συμπτώματα
- Η σωματική εξάρτηση εκδηλώνεται με το φαινόμενο της αντοχής και το σύνδρομο στέρησης και διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος της χρησιμοποιούμενης ουσίας
- Η ψυχολογική εξάρτηση χαρακτηρίζεται από την ακαταμάχητη επιθυμία και την καταναγκαστική ενασχόληση με την ουσία ή την συμπεριφορά

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Υπάρχουν διαφορετικές μορφές εξαρτήσεων, οι οποίες ταξινομούνται σε:

- ▶ Προβληματική Χρήση Ουσιών
  - Παράνομες: Ψυχοτρόπες Ουσίες (ηρωίνη, κοκαΐνη, αμφεταμίνη, κάνναβη κλπ)
  - Νόμιμες: Αλκοόλ, Συνταγογραφούμενα φάρμακα
- ▶ Συμπεριφορικές εξαρτήσεις:
  - Τυχερά Παιχνίδια
  - Διαδίκτυο
  - Υπερκατανάλωση υλικών αγαθών (shopaholic)
  - Διατροφικές εξαρτήσεις, εξάρτηση από πονογραφικό υλικό κ.α

ΑΛΚΟΟΛ

Γραφείο Πρόληψης και Ενημέρωσης Ηρακλείου

ΑΛΚΟΟΛ

- Κοινωνική ανοχή της χρήσης αλκοόλ:
επηρεάζει τη στάση ενηλίκων και ανηλίκων απέναντι στο αλκοόλ
Διαθεσιμότητα αλκοόλ μέσα και έξω από το σπίτι
Δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία για τη μη χρήση αλκοόλ από ανηλίκους
Λεπτή γραμμή ανάμεσα στην κοινωνική και την προβληματική χρήση

ESPAD-Ελλάδα 2024: Η Έκθεση των αποτελεσμάτων της πανελλήνιας έρευνας στο σχολικό πληθυσμό για τη χρήση ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές—Έρευνα ESPAD

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Αριθμός σχολείων που συμμετείχαν στην έρευνα στην επικράτεια: 488 σχολεία (σε 13 περιφέρειες της χώρας)
- Αριθμός μαθητών: 6810 μαθητές
- Ηλικία μαθητών 16 ετών Α' Λυκείου
- Φύλο: 46,5% αγόρια, 53,5% κορίτσια
- Αριθμός σχολείων στην Κρήτη: 54 σχολεία
- Αριθμός μαθητών: 643 μαθητές
- Φύλο: 43,3% αγόρια, 53,7% κορίτσια

ESPAD-Ελλάδα 2024

Σύμφωνα με τα στοιχεία της πιο πρόσφατης έρευνας (2024) για το σύνολο σχεδόν των 16χρονων στην Ελλάδα

- Το (92%) του δείγματος θεωρεί ότι είναι 'αρκετά' ή 'πολύ εύκολο' να βρουν αλκοόλ εάν το θελήσουν.
- Σχεδόν εννέα στους 10 (86%) έχουν καταναλώσει οινόπνευματώδη (≥ 1 ποτήρι).
- Τουλάχιστον ένας στους 3 (37%) έχει πολύ πρόσφατα (μέσα στις 30 τελευταίες ημέρες) πει υπερβολικά (δηλαδή, διαδοχικά, σε μία περίπτωση, 5+ αλκοολούχα ποτά)
- Ένας στους 8 (13%) έχει μεθύσει κατά την ίδια περίοδο.

ESPAD-Ελλάδα 2024

- ▶ Διαχρονικά, το 2024 συνεχίστηκε η μείωση που είχε αρχίσει να παρατηρείται ήδη από το 2019 στο (υψηλό) ποσοστό των 16χρονων που στην Ελλάδα αναφέρουν ότι έχουν καταναλώσει αλκοόλ (από 94% το 2015, σε 89% το 2019 και ακολούθως 86% το 2024), καταγράφοντας τα χαμηλότερα επίπεδα της 25ετίας.
- ▶ Το 2024 συνεχίστηκε η μείωση που είχε αρχίσει να παρατηρείται ήδη από το 2015 και στο (επίσης υψηλό) ποσοστό της τρέχουσας (πολύ πρόσφατης) κατανάλωσης αλκοόλ (από 72% το 2011, σε 66% το 2015, 62% το 2019 και 59% το 2024), φτάνοντας και σε αυτήν την περίπτωση στα χαμηλότερα επίπεδα της 25ετίας.
- ▶ Συνολικά σε εύρος 25ετίας, παρά τις μικρές διακυμάνσεις στα ενδιάμεσα έτη, ο επιπολασμός της κατανάλωσης αλκοόλ στην ηλικία αυτή έχει τάση μείωσης. Ωστόσο, σημαντικά αυξημένο εμφανίζεται το 2024 το ποσοστό των εφήβων που έχουν πολύ πρόσφατα πειε διαδοχικά, σε μία περίπτωση, 5+ οινοπνευματώδη ποτά (από 32% το 2019 σε 37% το 2024). Αυξημένο εμφανίζεται το 2024 και το ποσοστό της πολύ πρόσφατης μέθης (από 10% το 2019 σε 13% το 2024).

ESPAD-Ελλάδα 2024

- ▶ Τα αγόρια απαντούν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια ότι έχουν καταναλώσει αλκοόλ μαζί ή αναμειγμένο με ενεργειακά ποτά: 48,2% έναντι 42,3% για την κατανάλωση τουλάχιστον μία φορά σε όλη τη ζωή και 31,8% έναντι 24,0% για την κατανάλωση τουλάχιστον 3 φορές
- ▶ Τα αγόρια θεωρούν σε μεγαλύτερο ποσοστό (34,2%) σε σχέση με τα κορίτσια (27,1%) ακίνδυνο το να πίνει κανείς καθημερινά και κάθε Σαββατοκύριακο (11,7 τα αγόρια. 5,2% τα κορίτσια).
- ▶ Επιπλέον, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών (11,8%) από ό,τι κοριτσιών (6,9%) θεωρούν ακίνδυνο το να πίνει κανείς συστηματικά αλκοόλ μαζί με ενεργειακά ποτά.

ESPAD-Ελλάδα 2024

- Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών (47,5%) από ό,τι αγοριών (42,7%) αναφέρουν ότι, τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους, ήταν επιβάτιδες σε αυτοκίνητο του οποίου ο/η οδηγός είχε καταναλώσει αλκοόλ.
- Υπερδιπλάσιο ποσοστό αγοριών (5,3%) από ό,τι κοριτσιών (2,2%) αναφέρουν ότι, τουλάχιστον μια φορά στη ζωή τους, έχουν μεταβεί στο τμήμα επειγόντων περιστατικών νοσοκομείου ή κέντρου υγείας εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ που έκαναν.
- Τα ποσοστά για σχεδόν όλους τους δείκτες του αλκοόλ είναι το 2024 για τους 16χρονους στην Ελλάδα υψηλότερα από το μέσο όρο των χωρών που συμμετέχουν στην έρευνα ESPAD, με το χαρακτηριστικό αυτό να παραμένει και μέσα στα φύλα.
- Εξαίρεση αποτελεί η πολύ πρόσφατη μέθη για την οποία τα ποσοστά στην Ελλάδα είναι παρόμοια εκείνα του ευρωπαϊκού μέσου όρου

ESPAD-Ελλάδα 2024

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

- Οι 16χρονοι στην Κρήτη ενώ δεν διαφοροποιούνται ως προς την κατανάλωση αλκοόλ γενικά, έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη μαζί με ενεργειακά ποτά και να έχουν μεθύσει για πρώτη φορά σε πολύ μικρή ηλικία (≤ 13 ετών).
- Επιπλέον απαντούν σε υψηλότερα ποσοστά ότι έχουν υπάρξει επιβάτες ή/και ότι έχουν εμπλακεί σε ατύχημα με όχημα οδηγού που είχε καταναλώσει αλκοόλ.
- Στον αντίποδα, οι έφηβοι στην περιοχή θεωρούν σε χαμηλότερα ποσοστά ακίνδυνο να πίνει κανείς 1-2 ποτά καθημερινά.

Γραφείο Πρόληψης και Ενημέρωσης Ηρακλείου

Ετήσιας Έκθεσης για την Κατάσταση του Προβλήματος των Ναρκωτικών και του Αλκοόλ 2025.

Άτομα που εισέρχονται σε θεραπεία για προβληματική κατανάλωση οινοπνευματωδών

- ▶ Το 2023 (τελευταία διαθέσιμα δεδομένα) συνολικά 855 άτομα εισήλθαν στη θεραπεία για προβλήματα από την κατανάλωση αλκοόλ - τα μισά (51,3%) για πρώτη φορά.
- ▶ ο ετήσιος αριθμός των εισόδων στη θεραπεία για αλκοόλ παρουσιάζει αύξηση (όπως και ο αντίστοιχος αριθμός των νέων εισόδων, του οποίου ωστόσο το ποσοστό παραμένει διαχρονικά σταθερό, γύρω στο 50%). Το 2023, **1.228** άτομα βρίσκονταν σε θεραπεία για προβλήματα από τα οινοπνευματώδη, από τα οποία τα 392 (πρόσοστο: 32,0%) ήταν γυναίκες. Ο αριθμός των υπό-θεραπεία ατόμων ήταν το 2023 αυξημένος κατά 14,1% συγκριτικά με το 2022, συνεχίζοντας την αύξηση που είχε παρατηρηθεί ήδη από το 2021 η οποία ανέκοψε την έως τότε συνεχή μείωση που χαρακτήριζε την περίοδο 2017-2020

Περιστατικά οξείας τοξίκωσης από την κατανάλωση αλκοόλ

- ▶ Τα στοιχεία για τις τοξικώσεις λόγω χρήσης αλκοόλ προέρχονται από το Κέντρο Δηλητηριάσεων, το 2023 αναφέρθηκαν **79** περιστατικά τοξικώσεων σχετιζόμενα με τη χρήση αλκοόλ και μίας άλλης ψυχοδραστικής ουσίας, κυρίως βενζοδιαζεπινών ή κοκαΐνης ή κάνναβης.
- ▶ Επίσης, το 2023 περιστατικά τοξικώσεων από την κατανάλωση αλκοόλ αναφέρθηκαν και από τα Εργαστήρια Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Αναλυτικής Χημείας (ΕΑΧ) του Τμήματος Χημείας του ΕΚΠΑ με την ανάλυση βιολογικών δειγμάτων (αίμα και ούρα) ασθενών από δημόσια νοσοκομεία. Αναλυτικά, ταυτοποιήθηκαν δεκαεπτά (N=17) περιστατικά τοξικώσεων λόγω κατανάλωσης αλκοόλ τα οποία αφορούσαν σε 13 εφήβους, 3 νεαρούς ενήλικες και έναν μεσήλικα προερχόμενοι κυρίως από την ευρύτερη περιοχή των Ιωαννίνων.

Γιατί οι έφηβοι πίνουν;

WHY DO YOUNG PEOPLE DRINK ALCOHOL?

To feel
sexy?

To have
fun?

To relax?

To forget
things?

To look
cool?

To look
older?

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛ

- ▶ Αντίδραση στην αυστηρότητα των γονιών
- ▶ Για διασκέδαση
- ▶ Για κοινωνικοποίηση, αποδοχή
- ▶ Για ευχαρίστηση
- ▶ Για δοκιμή, ρίσκο, για να αποδείξουν σεξουαλικό θάρρος
- ▶ Για να μειώσουν το άγχος
- ▶ Για να ανακουφιστούν από την ανησυχία την κατάθλιψη και το φόβο
- ▶ Για να ανακουφιστούν από τον πόνο ενός οικογενειακού προβλήματος

Δελτ. Α Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών-2006

Προειδοποιητικά σημάδια I

1

Συναισθηματικά σημάδια

- έντονη ευερεθιστότητα ή απόσυρση
- εναλλαγές διάθεσης
- απάθεια / ανηδονία
- άγχος, θυμός χωρίς εμφανή αιτία

2

Συμπεριφορικά σημάδια

- μυστικότητα, ψέματα
- αλλαγή παρέας
- επιθετικότητα ή παραβατικές πράξεις
- παραμέληση καθημερινών υποχρεώσεων

3

Σχολικά σημάδια

- πτώση επίδοσης
- απουσίες
- Αδιαφορία για δραστηριότητες που πριν είχαν αξία

Προειδοποιητικά σημάδια II

4

Σωματικά σημάδια

- αλλαγές στον ύπνο και την όρεξη
- κόπωση
- συχνά ψυχοσωματικά συμπτώματα

5

Σχέση με ενήλικες

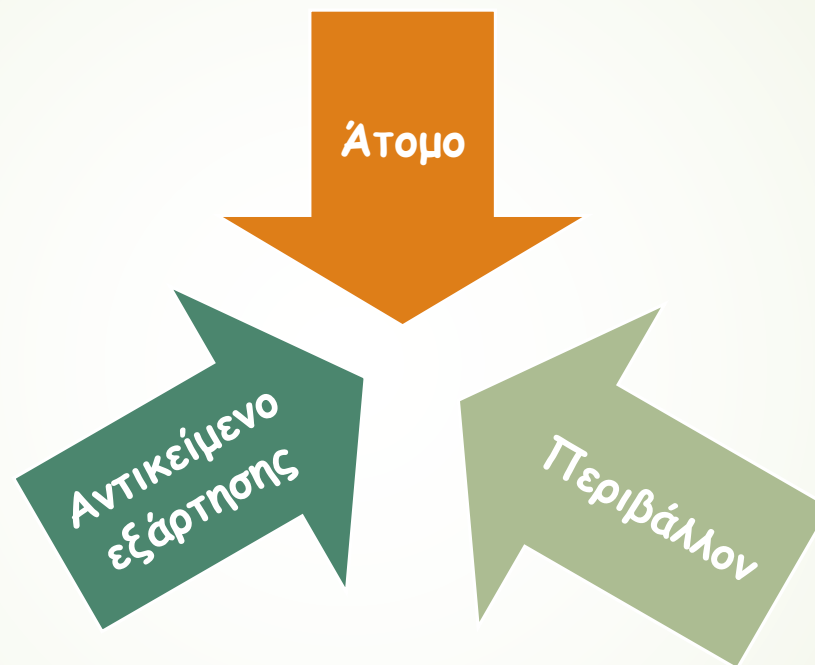
- απότομη αποστασιοποίηση
- έντονες συγκρούσεις
- αδιαφορία για συνέπειες

Γραφείο Πρόληψης και Ενημέρωσης Ηρακλείου

Το «ραντεβού» της εξάρτησης

- **Ανεπάρκεια στη σύναψη κοινωνικών σχέσεων**
- **Έλλειψη ενδιαφερόντων-Στόχων/ Διαφυγή**
- **Κατάθλιψη, Συναισθηματικός πόνος**
- **Μίμηση/ Μόδα/ Μαγκιά /Αντίδραση /διασκέδαση /περιέργεια**
- **Απόρριψη /Έλλειψη αγάπης /Ματαιώση /Χαμηλή Αυτοεκτίμηση**

- **Επίδραση/ ιδιότητες**
- **Διαθεσιμότητα / «ευκαιρίες» για χρήση**
- **Παράμετροι χρήσης (συχνότητα - ποσότητα - τρόπος)**

- **Οικογενειακά προβλήματα**
- **Επιρροή παρέας**
  - Διαφήμιση
- **Αρνητικά πρότυπα**
- **Κοινωνικές ανισότητες**
  - Κρίση αξιών

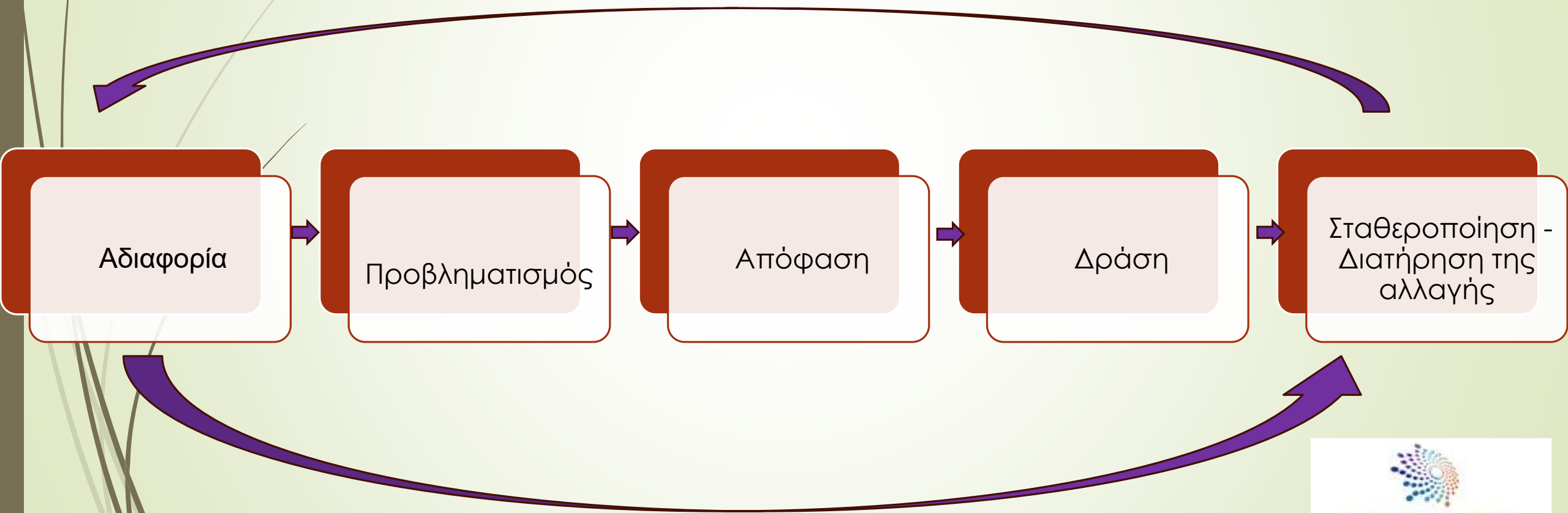
Αόρατο στάδιο

Ορατό στάδιο

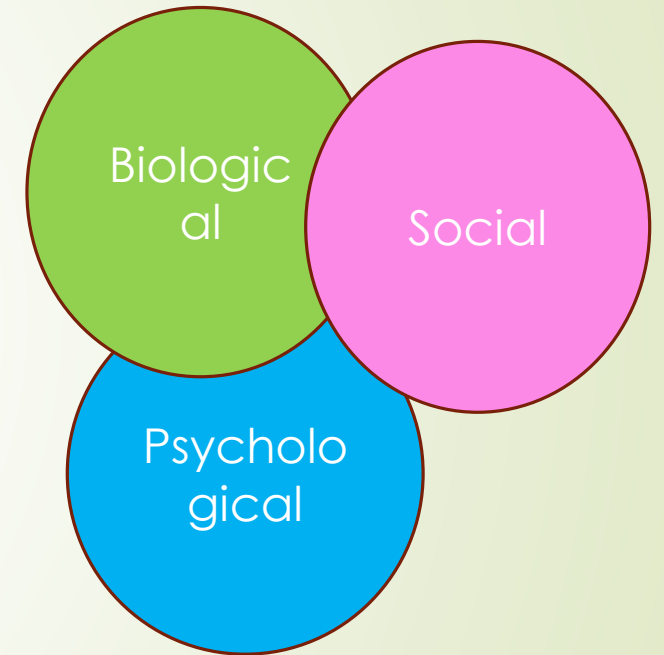
Το σίγουρο είναι ότι....

Η εξάρτηση όσο δύσκολη κι αν φαντάζει είναι μια κατάσταση αναστρέψιμη αρκεί το άτομο να έχει τη θέληση, την πίστη μα πάνω από όλα το ΚΙΝΗΤΡΟ να ΑΛΛΑΞΕΙ να ΑΝΑΓΕΝΝΗΘΕΙ!!!

Ψυχοκοινωνικό Μοντέλο

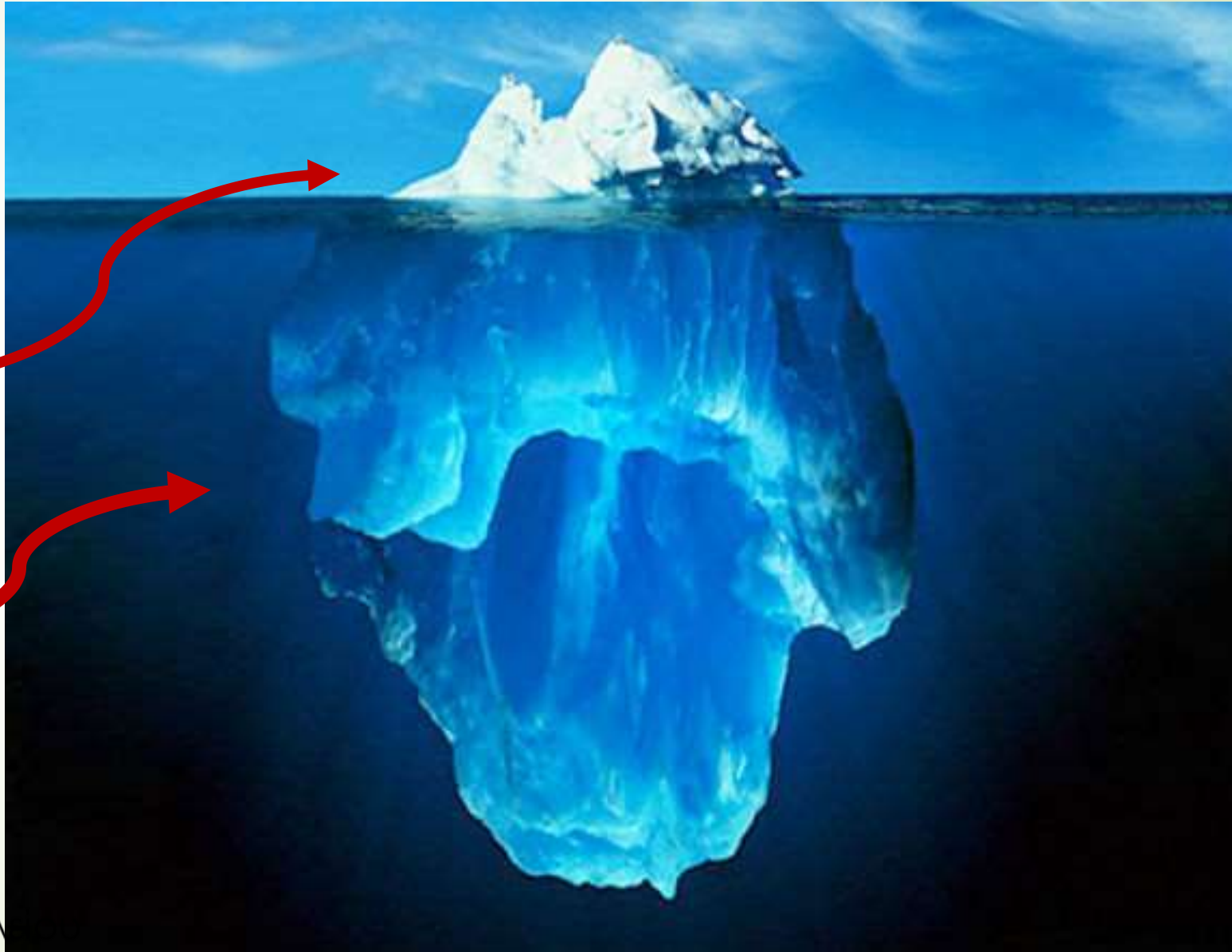
- Πλήρη αποχή
- Στόχος η απεξάρτηση
- Διαχείριση συναισθημάτων
- Ιατρική-νομική υποστήριξη
- Εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη
- Ομάδα αυτοβοήθειας
- Κοινωνική συμμετοχή και δράση

Η συμπεριφορά ως σύμπτωμα

Συμπεριφορά
χρήση –
κατάχρηση –βία
κ.α.

Προβλήματα
ατομικά,
οικογενειακά,
κοινωνικά, κ.ά.

Αλκοόλ και άλλες εξαρτήσεις.....

- Κατάχρηση αλκοόλ και εξάρτηση από **κοκαΐνη** ή συνδυασμός αλκοόλ και εξάρτηση από τα **τυχερά παιχνίδια**
- Η κατάχρηση αλκοόλ σε πολλές περιπτώσεις προηγείται της **διαταραχής εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια** (Martinac et al., 2019)
- Η προβληματική χαρτοπαιξία και η κατανάλωση αλκοόλ είναι δραστηριότητες που συμπληρώνουν η μία την άλλη (French et al., 2008)
- Άμεση σχέση μεταξύ της χρήσης αλκοόλ και της χρήσης παράνομων εξαρτητικών ουσιών.
- Η παράλληλη χρήση αλκοόλ και παράνομων ψυχοδραστικών ουσιών αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο για τους εξαρτημένους χρήστες.

ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΑΛΚΟΟΛ

- ▶ Περίπου το 30% από τα άτομα που καταναλώνουν αλκοόλ συστηματικά παρουσιάζουν προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση του
- ▶ Το αλκοόλ έχει τοξική δράση στα περισσότερα συστήματα του οργανισμού, αλλά το νευρικό σύστημα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο στη δράση του
- ▶ Προκαλεί ποικίλες νευροψυχιατρικές διαταραχές που αφορούν την μνήμη, τη σκέψη, την αντίληψη, τη διάθεση και άλλες φυσιολογικές λειτουργίες
- ▶ Το στερητικό σύνδρομο από αλκοόλ και το τρομώδες παραλήρημα αποτελούν σοβαρές κλινικές καταστάσεις που απαιτούν άμεση θεραπευτική αντιμετώπιση
- ▶ Η αντιμετώπιση του αλκοολισμού απαιτεί συντονισμένες βιολογικές και ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις (σωματική απεξάρτηση, φάση αποκατάστασης και πρόληψη υποτροπής, φαρμακευτική αγωγή και ψυχοθεραπεία)

(Negrette et al., 2008)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ:

- Η χρήση αλκοόλ στην εφηβεία είναι επικίνδυνη
- Ενδέχεται να οδηγήσει σε προβληματική σχέση και κατάχρηση αλκοόλ στην ενήλικη ζωή του ατόμου
- Το αλκοόλ συχνά είναι πρόδρομος ουσία, προθάλαμος για τη συνέχιση σε άλλες παράνομες ουσίες
- **Η προβληματική ενασχόληση με το αλκοόλ, καθιστά το άτομο, πιο ευάλωτο στις εξαρτήσεις γενικότερα**
- Σημαντικός ο ρόλος της οικογένειας, του σχολείου αλλά και της Πολιτείας
- **Έμφαση στην Προαγωγή της Υγείας και την ενίσχυση των δεξιοτήτων ζωής στους μαθητές στο σχολείο**
- **Ψυχικά ανθεκτικοί έφηβοι, για την αποτελεσματική διαχείριση των δυσκολιών στη ζωή τους και λιγότερο επιρρεπείς στις εξαρτήσεις**

Σας ευχαριστώ για την
προσοχή σας!!!